

Pregó de la Festa Major de Sant Pere de Reus 2021

Lloc: Saló de Plens de l'Ajuntament de Reus

24 de juny de 2021

A càrrec de Tània Verge Mestre

Alcalde, vicealcaldessa, regidores i regidors, autoritats, amigues i amics, tant si podeu ser avui aquí com si ens seguïu a través de la transmissió de Canal Reus TV o en *streaming* via Reus.cat. Moltes gràcies per haver-me convidat a pronunciar el Pregó de Sant Pere, és tot un privilegi.

Aquest Saló de Plens és un lloc important per a la vida de Reus, i també ho és per a mi. El darrer cop que el vaig trepitjar en vaig sortir casada! Aleshores duïa un vestit vermell, unes espadenyes i sonava Mesclat. La cerimònia la va oficiar qui aleshores era regidor, Joan Antoni Verge Guarch, el meu pare. Us puc assegurar que no podia imaginar que hi tornaria com ho faig avui. Que en dona de tómb la vida! Més tómb que raval té aquesta nostra ciutat.

Hi ha una dita catalana, "Roda el món i torna al Born", semblant en significat a una altra dita, "Rodaràs, rodaràs i a casa te'n tornaràs". Fa uns quants anys que no visc a Reus. Però soc d'aquí perquè ser d'algun lloc no és només la mera descripció geogràfica d'on vius en un moment donat, sinó també el lloc on has crescut. I, per a mi, Reus és una part indestriable de la meva identitat: soc dona, feminista, d'esquerres, independentista, professora universitària... i ganxeta, i tant que sí!

Reus és la ciutat on vaig viure la meva infància i adolescència, etapes de les quals conservo records especialment feliços, a l'escola (ARCE) i a l'institut (Gabriel Ferrater), amb unes ganes insaciables d'aprendre d'aquelles professores i professors que et deixen una petjada inesborrable i acaben sent referents durant la vida adulta.

En aquests records d'infància a Reus també hi ha els gelats i l'orxata dels junys com aquest, assolellats i calorosos, que la meva tieta àvia comprava a la Jijonenca, les mones sara de la Poy dels meus padrins, els dies de circ amb la meua iaia al descampat on uns anys més tard s'hi va instal·lar un centre comercial, o les tardes de cinema al Palace amb les companyes d'escola, on, amb desconeixement dels pares, la picaresca de l'edat ens atreïa a comprar a les 16 hores l'entrada de la sessió de les 18 hores per veure la primera sessió i entrar després gratis a la segona.

Reus és també el lloc on vaig fer esport de base, amb un dels meus primers records de consciència feminista d'haver constituït, junt amb altres companyes, el primer equip d'handbol femení de l'escola, entrenant a les pistes del Reus Deportiu, i que va seguir en l'etapa de l'institut, entrenant al Pavelló Olímpic Municipal. Fa anys d'això, però no em puc estar de dir que, malgrat que l'esport femení visqui avui episodis de reconeixement, segueix existint una bretxa enorme que cal corregir des de totes les administracions.

Reus és moltes més coses. Com la colla d'amigues de l'ànima que, malgrat que la vida ens hagi portat per camins diferents, seran sempre les companyes de viatge de la joventut, amb qui esperava amb delit els concerts de rock català al Parc Sant Jordi, les revetlles i les festes d'institut a La Palma. Reus també és el lloc dels primers amors i desamors, i del meu #MeToo –quina dona no té el seu #JoTambé, ho hagi explicat o no hagi explicat encara.

Tots aquells anys a Reus expliquen que decidís estudiar Ciències Polítiques, inquieta per entendre el món, i que seguís aprofundint després amb estudis de doctorat a Madrid, i amb una estada postdoctoral al Regne Unit, per acabar tornant a Barcelona com a professora d'universitat. D'aleshores ençà, a través de la ciència política feminista, i compartint la premissa que “allò personal és polític”, l'objectiu ha esdevingut contribuir a transformar les relacions de poder desiguals com a part del meu treball acadèmic. Potser és cosa de la tradició anarquista i socialista de la nostra ciutat o de la lluita de les treballadores de les sederes a principis del segle XX per exigir els seus drets laborals, com també és indubtable la influència de les converses polítiques familiars al pis on vivíem del carrer Morell i la posterior militància en el moviment feminista.

Més enllà del lloc de residència on m'han portat els estudis i la feina, Reus ha estat i segueix sent el meu “campament base”, on tinc la família. Una família que sempre hi és, que creix amb les nebodes i els nebots, a qui haig d'agrair, entre moltes altres coses, que m'hagin fet retrobar els gegants, els nans i altres elements del seguici de la Festa Major. El Reus dels carrers que redescobreixes amb noves botigues, restaurants o cafès quan fa temps que no hi has posat els peus –parafraçant d'alguna manera la rima de l'himne oficiós amb música de xotis madrileny de la Josefina Guasch.

El Reus que té tan a prop les Muntanyes de Prades, que em proporcionen refugi i pau des de Vilaplana amb l'Abel, el meu company de viatge des de fa més de vint anys, les muntanyes de les nostres estimades orquídies. També la platja, és clar, però no soc gaire d'aigua salada ni de rostir-me al sol. El Reus que està íntimament lligat a les avellanes, el menjar blanc, la coca amb recapte, el Plim o el millor vermut.

El Reus que alegrement em delata al mercat, a classe o en una reunió amb l'"aqueta", el "naltros", la "xiqueta" o les "bajoques" –reconec que encara no m'he fet a la idea que en altres indrets en diguin mongetes!

El Reus que em fa conscient que allò que s'ha convingut a denominar "territori" des de la capital del país no és cap entelèquia. No hi ha país sense el "territori". Aquesta consciència es reafirma ara des de la responsabilitat que tinc l'honor d'exercir actualment al Govern de la Generalitat. Fer territori va molt més enllà de realitzar visites. Implica vertebrar el país a través de l'equitat territorial, tot garantint l'accés a recursos i serveis amb independència d'on es visqui, des de la indispensable cooperació institucional amb les administracions locals i supramunicipals i en col·laboració amb les entitats de l'entorn.

Començava el meu discurs amb unes paraules sobre el "ser", i d'ençà del propassat mes de maig també soc la consellera d'Igualtat i Feminismes. Potser en aquest cas seria més adequat el verb "fer" que el "ser". En tot cas, aquest *fer* és part de l'objectiu compartit amb moltes companyes de *ser* "tres voltes rebel". La repressió política i judicial no ens farà renunciar a un país lliure, ni tampoc a la premissa que sense igualtat no hi pot haver llibertat, ni individual ni col·lectiva.

Per tot això no puc deixar de mirar-me la ciutat amb aquests ulls, els de la garantia de drets de totes les persones, els de la defensa dels drets humans. No és pas el lloc ni el moment de fer-ne cap avaluació. Alcalde, vicealcaldessa i grups de l'oposició, no s'ho prenguin pas en aquest sentit, res més lluny de la meva intenció en aquest dia de festa. Però permetin-me que destaquï algunes qüestions que m'omplen d'orgull com a reusenca.

L'any passat, l'Ajuntament de Reus va aprovar una declaració en què es proclamava oficialment com a ciutat feminista, compta amb un pla municipal de polítiques de gènere, un equipament referent al territori, com és el Casal de les Dones, i un protocol contra les agressions sexistes a les festes populars i l'oci nocturn, elaborat amb col·lectius feministes de la ciutat. També a Reus es va posar en funcionament fa uns

quants anys el primer Servei d'Atenció Integral (SAI) a les persones LGBTI d'àmbit municipal, integrat avui a la Xarxa SAI, la qual té 110 serveis arreu del país, des d'on pivoten els plans locals LGBTI.

La ciutat de Reus està adherida al projecte Ciutats Defensores dels Drets Humans, on participen 27 municipis que comparteixen els objectius de donar a conèixer la feina de les defensores i defensors dels drets humans i de contribuir a formar una ciutadania crítica per revertir les desigualtats i les injustícies socials, aquí i arreu del món. Així mateix, Reus és membre de la Xarxa de ciutats refugi que volen acollir persones que fugen de la guerra de Síria, com també va fer als anys noranta amb la guerra de Bòsnia, fent sortir de Reus el primer comboi amb ajuda humanitària amb aliments i medicaments, gràcies a la implicació de la societat civil mobilitzada. Igualment, la ciutat col·labora amb el projecte Vacances en Pau, mitjançant el qual infants dels campaments de refugiats del poble sahrauí passen els dos mesos de l'estiu amb famílies d'acollida de Reus, i està agermanada amb Amgala-Wilaya de Aauin, ciutat de la República Àrab Sahrauí Democràtica.

Són totes aquestes polítiques públiques indispensables que cal seguir ampliant i reforçant, perquè les lleis d'igualtat no són recomanacions i, per tant, cal implementar-les en tota la seva potència. Perquè el masclisme no dona treva. Ni l'LGBTIfòbia, ni el capacitisme, ni l'edatisme, ni el racisme, la xenofòbia o l'antigitanisme. Especialment en un context en què l'extrema dreta feixista, que malauradament coneixem tan bé en aquest país i que la mateixa Plaça del Mercadal en té el record gravat, sembla discursos negacionistes, atia l'odi contra les minories i pretén contaminar l'agenda política amb notícies falses, especialment sobre col·lectius en situació de vulnerabilitat. No passaran.

Tornem a la Festa Major. Diuen que cap tronada sona igual, perquè hi influeix el vent –aquest mestral que per força ha de marcar el caràcter de les ganxetes i els ganxets– o la temperatura de la plaça. Però enguany, per segon any consecutiu, la Festa Major no començarà amb la seva característica rauxa de pólvora.

El fet de no poder encendre la tronada ens recorda que la Festa Major del 2021 ve marcada encara per una pandèmia global que ho ha trasbalsat tot; que s'ha endut moltes vides, que ha tensionat la vida a tots els nivells; que ha fet evident que les polítiques públiques de cures són béns comuns indispensables per a la sostenibilitat de la vida; que ha fet visibles tots aquells treballs essencials per a la vida que es

desenvolupen en condicions laborals d'elevada precarietat, majoritàriament per dones i, encara més quan els realitzen dones migrades; que ha demostrat que sense tenir cura del planeta posem en risc tota la vida, i que la desigualtat Nord-Sud segueix generant vides de primera i de segona; que ha mostrat, tal com sempre han subratllat els feminismes, que la separació entre el que s'ha considerat esfera pública i, per tant, "política" i allò que s'ha designat com a esfera privada i, per tant, "no política" produeix i reproduïx nombroses discriminacions i violències envers les dones i molts altres col·lectius.

I és que no podem suposar que la llar sigui sempre un espai segur, en cas que tinguem casa i no pesi sobre nosaltres, com una espasa de Dàmocles, una ordre de desnonament o un tall de subministrament elèctric. La llar també és un lloc on hi ha abús sexual als infants, maltractament físic o psicològic a la gent gran i a les persones amb diversitat funcional, assetjament sexual a les treballadores domèstiques, violència familiar LGBTIfòbica i una violència masclista de dimensions igualment pandèmiques, una violència que també trobem en l'àmbit social o comunitari, l'educatiu, el laboral, l'obstètric, el digital o el polític.

Per aquest motiu, per una qüestió de justícia i per imperatiu democràtic, ara que comencem a sortir d'aquesta pandèmia –almenys en el Nord Global que té el privilegi d'acaparar les vacunes i les patents– no podem tornar a aquella "vella normalitat" generadora d'exclusió, desigualtats i violències múltiples.

Que aquesta tronada de Sant Pere, que avui és simbòlica i no peta, sigui el tret de sortida per "parlar de vida" des d'un altre lloc, com ens interpel·lava Ovidi Montllor, per construir un nou país on pagui la pena viure-hi. Cal fer-ho des d'avui mateix, poques hores després del solstici d'estiu, com ens hi convidava Maria Mercè Marçal en les primeres dues estrofes de la seva *Cançó de fer camí*:

"Vols venir a la meva barca?
-Hi ha violetes, a desdir!
anirem lluny sense recança
d'allò que haurem deixat aquí.

Anirem lluny sense recança
-i serem dues, serem tres.
Veni, veni, a la nostra barca,
les veles altes, el cel obert.”

I perquè els espais d'oci i de festa no són cap excepció a les violències que patim les dones pel sol fet de ser dones, recordem també la darrera estrofa d'aquest mateix poema de l'estimada Marçal, tot un himne del moviment feminista:

“Dins la pell de l'ona salada
serem cinc-centes, serem mil.
Perdrem el compte a la tombada.
Junttes farem nostra la nit.”

Visca el Reus feminista, amb orgull, antiracista i acollidor!
I visca la seva Festa Major!